

Kuortaneen kunta

Arviointikertomus vuodelta 2024

tarkastuslautakunta 6.5.2025

Kunnanvaltuustolle

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävän suorittamiseksi tarkastuslautakunta on perehtynyt valtuuston asettamiin tavoitteisiin ja kunnanhallituksen toimintakertomuksessa esittämiin tavoitteiden toteutumista koskevaan raportointiin. Arviointi perustuu kunnanhallituksen toimintakertomustietoihin, tarkastuslautakunnan haastatteluissa saatuihin tietoihin ja havaintoihin, asiakirjoihin sekä tilintarkastajan raportteihin. Tarkastuslautakunnan arviointi on jälkikäteisarviointia. Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulokset raportoidaan valtuustolle vuosittain annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöskokouksen yhteydessä.

Kunnanvaltuusto on valinnut kokouksessaan 9.8.2021 tarkastuslautakuntaan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi seuraavat jäsenet:

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Puheenjohtaja	Hanna Yli-Kuha	Marita Jokiaho
Varapuheenjohtaja	Seppo Palomäki	Tapio Laaja
Jäsen	Mauno Sippola	Jari Kamunen
Jäsen	Heikki Immonen	Jarmo Ala-Kurikka
Jäsen	Eila Kuusisto	Arja Ojala

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 12.4.2021 § 15 valinnut tilintarkastajaksi toimintakaudelleen tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n. Kunnan vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut kaudella 2024–2025 JHT, KHT Elina Hämäläinen ja 1.3.2025 alkaen JHT, KHT Mari Säynätjoki. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 arviointia varten 3 kertaa syksyllä 2024. Tilivuoden päättymisen jälkeen tarkastuslautakunta on vuonna 2025 kokoontunut 5 kertaa. Tarkastuslautakunta on laatinut arviointisuunnitelman, joka on toiminut pohjana lautakunnan työskentelylle. Lautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen päätöksenteon, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurantaan ja tarkasteluun, viranhaltija- ja luottamushenkilöhaastatteluihin.

Tilintarkastaja on toimittanut tarkastuslautakunnalle vuoden 2024 tarkastusohjelman sekä antanut tarkastuslautakunnan kokouksissa tarkastuslautakunnalle tietoja tilintarkastuksen etenemisestä sekä esitellyt väliraportin että tarkastusraportin tilintarkastuksesta.

2. Edellisen vuoden arviointihavainnoille tehdyt toimenpiteet

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä arviointikertomuksen jälkiseurantaa. Keskeistä arviointityön merkityksen kannalta on se, miten arviointikertomusta ja sen sisältöä käsitellään valtuustossa ja miten arviointia hyödynnetään kunnan toiminnassa.

Kunnanhallitus on käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointikertomusta 7.10.2024 ja antanut lausuntonsa tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunta on muilta osin tyytyväinen saamaansa lausuntoon, mutta kokee, ettei kaikkiin esitettyihin kysymyksiin ollut vastineessa täysin vastattu.

3. Viranhaltijoiden kuuleminen

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut seuraavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä:

- kunnanjohtaja Teemu Puolijoki
- kunnanhallituksen puheenjohtaja Anne Haapa-aho
- hallintojohtaja Jaana Salo
- koulukuraattori Niina Kara (Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue)
- sivistystoimenjohtaja Sanna Koivisto
- nuoriso- ja kulttuurisihteeri Annukka Salminen
- liikuntasihteeri Mari Saarinen
- tekninen johtaja Martti Ranta
- kunnanrakennusmestari Juuso Ojala
- viestintäkoordinaattori Tuomas Ojajärvi
- elinkeinovastaava ja Kuortaneen Yritystilat Oy:n toimitusjohtaja Aapo Petäjäniemi

Viranhaltijoita on kuultu valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisen osalta sekä muissa ajankohtaisissa asioissa.

4. Talouden arviointi ja toteutuminen

4.1 Talousarvion toteuma

Kuortaneen kunnan tilinpäätös näyttää tilikaudelta 1,1 miljoonan euron ylijäämää. Tilikaudelle laaditun alkuperäiseen talousarvion toteutuessa tulos olisi ollut 212.450 euroa ylijäämäinen. Tilikauden aikana talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen tulosi olisi ollut 412.450 euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos oli lopulta noin 661 tuhatta euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua parempi.

Tilikauden toimintatuotot (3,4 miljoonaa euroa) pienenevät viime vuodesta noin 61 tuhatta euroa. Toimintakulut (14,8 miljoonaa euroa) kasvoivat viime vuodesta noin 490 tuhatta euroa (3,4 %).

Verotulot (6,9 miljoonaa euroa) pysyivät ennallaan ja valtionosuudet (6,9 miljoonaa euroa) kasvoivat 221 tuhatta euroa. Rahoituskulut pienenevät 46 tuhatta euroa.

Vuosikate (2,3 miljoonaa euroa) riitti kattamaan poistot (1,2 miljoonaa euroa).

Taseen kertynyt ylijäämä tuloksen johdosta 31.12.2024 on 9,7 miljoonaa euroa.

4.2 Talouden tasapainoisuus

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 9,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 tilinpäätöksen osuus kertyneestä ylijäämästä on 1,1 miljoonaa euroa.

4.3 Vertailu kriisikuntia koskeviin kriteereihin (Kuntalaki § 118)

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää Kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Kuortaneen kunnan osalta kriteerien täyttyminen.

(<https://vm.fi/erityisen-vaikeassa-taloudellisessa-asetmassa-olevat-kunnat>)

	2022	2023	2024	Raja-arvo täyttyy
Kertynyt ali-/ylijäämä	2478,45	2786	3233	Ei
Vuosikate/poistot	178,44	166	182	Ei
Raja-arvo	80 %	80 %	80 %	
Lainat ja vuokravastuut	6840	4999	4922	Ei
Raja-arvo	(>14085)	(>12099)		
Tulovero-%	21	8,4	8,4	Ei
Raja-arvo	(>22,01)	(>9,32)	(>9,46)	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,62	1,69	1,77	Ei
Raja-arvo	0,8	0,8	0,8	

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Kuortaneen kunnan osalta taseessa ei ole kattamatonta alijäämää ja arviointimenettelyyn johtavat raja-arvot eivät täyty.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että kunta on pystynyt pitämään tuloveroprosentin matalana. Myös kuntakonsernin lainamäärä on pienentynyt.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että talousarvio- ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027 on suunniteltu alijäämäiseksi. Kunnan on tärkeää myös jatkossa jatkaa tasapainoista ja ennakoivaa taloudenhoitoa ja kiinnittää erityistä huomiota koko kuntakonsernin lainanhoitokykyyn.

5. Toiminnan ja talouden tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta on tehnyt tilivuoden aikana arviota toiminnan ja talouden toteutumisesta tulosalueittain sekä kuulemalla tilivelvollisia. Tilinpäätöksestä 2024 on luettavissa jokaisen tulosalueen tarkat toiminta-ajatukset, sitovat tavoitteet, mittarit, arvot ja niissä onnistumiset. Toiminnalliset tavoitteet ovat vuonna 2024 toteutuneet melko hyvin.

5.1 Kuortaneen kunnan strategia

Kuntalain 37 §:n mukaisesti jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuortaneen kunnanvaltuusto on syyskuussa 2022 hyväksynyt päivitetyn kuntastrategian, jossa Kuortaneen kunnan strategiset päämäärät ovat

- 1) Kunnan vetovoiman vahvistaminen
- 2) Tasapainoinen kuntatalous
- 3) Laadukkaat palvelut eri-ikäisille
- 4) Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- 5) Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

Kuortaneen kunnan arvoiksi on kuntastrategiassa määritelty

- sujuvuus
- vastuullisuus
- avoimuus
- yrittäjähenkisyys

Tarkastuslautakunta tulee tulevaisuudessa arviointikertomuksissaan kiinnittämään huomiota kuntastrategiaan ja sen konkretisoitumiseen talousarviossa ja taloussuunnittelussa. Huomiota kiinnitetään tavoitteiden ja mittareiden yhdenmukaisuuteen.

5.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisen ja toimintojen kehittämisen yleislinjoista, omistajaohjauksesta, tietoturva- ja henkilöstöpolitiikasta. Kunnanhallitus huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä paikallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä edistää kunnan vetovoimaisuutta ja elinkeinoelämän kehittymistä.

Kunnanhallituksen tavoitteet tilikaudelle olivat:

Yleishallinto

- Toimintaympäristön taloudellisiin muutoksiin varautuminen
- Kuntamarkkinointikampanja
- Viestinnän kehittäminen
- Henkilöstön kouluttautuminen

Elinkeinopalvelut

- Päivitetty elinkeinostrategia otettu käyttöön
- Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen
- TE-uudistuksen onnistunut toteuttaminen
- Ajantasainen kotouttamisohjelma

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Yleishallinnon ja elinkeinopalveluiden tavoitteet olivat pääosin toteutuneet tilikaudella 2024.

Tarkastuslautakunta toivoo, että toiminnalle asetetut mittarit ja toteutumisen arviointi perustuisivat yleishallinnon osalta enemmän mitattaviin arvoihin. Mittarin tavoitetasoa tulisi pystyä myös soveltuvilta osin vertaamaan edelliskausien toteumaan. Edellisen kauden tapaan osa tavoitetasoista ja toteumasta eivät vastaa mittariin.

Elinkeinopalveluissa suunnitellut tavoitteet ovat hyvin toteutuneet ja mittarit on edelleen hyvin laadittu, mutta toteumaa ja perusteluita voisi tuoda tilinpäätöksellä esiin laajemminkin.

Tarkastuslautakunta kiinnitti arviointityössään huomiota viestinnän toteuttamiseen. Viestintää tulisi kuntastrategian mukaisesti myös kohdistaa kaikille ikäryhmille ja pyrkiä varmistamaan, että viestintä myös tavoittaa kaikki kuntalaiset.

5.2 Sivistyslautakunta

Sivistysosasto järjestää kuntalaisille laadukasta koulutustarjontaa varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen sekä tarjoaa asukkailleen tasokkaat kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut. Sivistyslautakunnan tavoitteet tilikaudelle 2024 olivat:

1. Sivistyshallinto
 - Huolehditaan tasapainoisesta kuntataloudesta seuraamalla talousarvion toteutumista tulosalueiden esimiesten kanssa yhteistyössä.
 - Huolehditaan tasapainoisesta kuntataloudesta seuraamalla yksikköhintojen kehitystä.
2. Peruskoulupalvelut
 - Kiinnitetään erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin (koulujen omat ja terveystarkastuksen havainnot) sekä suvaitsevuuden lisääntymiseen.
 - Panostetaan henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin.
 - Kiinnitetään erityistä huomiota työn houkuttelevuuteen.
3. Lukiokoulutuspalvelut
 - Huolehditaan yhteistyössä teknisen lautakunnan ja Kuortaneen asuntojen kanssa siitä, että lukiolaisille on riittävästi opetustiloja sekä asuntoja.
 - Lukiota kehitetään jatkuvasti.
 - Kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijoiden yhteisöllisyyden tunteeseen, koettuun hyvinvointiin sekä terveellisiin elintapoihin.
4. Varhaiskasvatuspalvelut
 - Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen ja sen arviointi.
 - Taataan laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut.
 - Päivitetään varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys ja rekrytointisuunnitelma vastaamaan syntyvydessä tapahtunutta laskua. Suunnitelman päivittämisellä varmistetaan laadukas varhaiskasvatus sekä palvelujen oikeanlainen resurssointi.
5. Vapaa-aikapalvelut
 - Kirjaston houkuttelevuuden mittaaminen tunnusluvulla lainaus/asukas.
 - Tehdään yhteistyötä koulujen kanssa koulukiusaamisen ehkäisemiseksi (Kaiku) esimerkiksi nuorisokonsertin järjestämisellä.
 - Lisätään ja kehitetään nuorille suunnattua toimintaa ja kokoontumispaikkoja esimerkiksi tekemällä yhteistyötä teknisen toimen ja perusopetuksen kanssa Alvarin vanhan koulun piha-alueen suunnitelman tekemiseksi.
 - Ohjaamon kävijämäärän ja asiantuntijaverkoston kasvattaminen entisestään.
 - Toteutetaan tarinallinen ja selkokielen lapsille ja lapsiperheille suunnattu kulttuuripolku museon ja kirkkorannan alueelle.
 - Tarjotaan kohdennettuja liikkumisryhmiä (mm. seuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret, ikäihmiset, painonhallintaa tarvitsevat, työttömät).

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Sivistyshallinnon tavoitteet olivat pääosin toteutuneet.

Sivistyshallinnon mittareiden tulisi olla enemmän numeerisesti mitattavia ja mittareita tulisi pystyä vertaamaan edellisten kausien toteutumiin. Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa toiminnalle asetetut mittarit ja toteutumisen arviointi perustuisivat enemmän mitattaviin arvoihin. Nyt tavoitteiden toteutumista on haastavaa arvioida ja toteuttaa vertailua edellisiin vuosiin.

Peruskoulupalveluiden osalta tarkastuslautakunta olisi toivonut enemmän tietoa R-metodin käyttöön otosta ja tuloksista. Koulukiusaamisen osalta tavoite koulukiusaamisen vähentymisestä ei ole toteutunut eikä oppilaiden hyvinvoinnin lisääntymisen osalta toteumaa ollut esitetty tilinpäätöksessä.

Peruskoulupalveluiden henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin liittyen mittareita tulisi tarkentaa siten, että asetettaisiin tavoitetaso koko henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin liittyen.

Lukiokoulutuspalveluiden osalta vuodelle 2024 asetetut toiminnalliset tavoitteet arvioidaan toteutuneen.

Varhaiskasvatuspalveluiden osalta asiakastyytyväisyyskyselyn tulos 4,4 oli hyvä. Kuten edellä todetaan, toteumassa olisi kuitenkin hyvä tuoda esille myös edellisten vuosien tuloksia, jotta vertailu pidemmällä aikavälillä olisi mahdollista.

Vapaa-aikapalveluiden tavoitteiden toteutumista voisi mitata esimerkiksi kuntalaisille tehdyillä kyselyillä. Mittareiden ja tavoitetason tulisi olla selkeämmin linjassa toiminnan tavoitteen kanssa.

5.3 Tekninen lautakunta

Tekninen osasto vastaa kiinteistöjen ja ympäristön kunnossapidosta sekä kunnan kiinteistöihin liittyvistä investoinneista.

Vuoden 2024 aikana tekninen lautakunta kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 99 asiaa.

Teknisen lautakunnan tavoitteet tilikaudelle olivat:

1. Kuntatekniikan hallinto
 - Suunniteltujen investointien toteuttaminen
 - Hyvinvointialueen ja kunnan välinen yhteistyö Sote-kiinteistöjen osalta saumatonta ja tehokasta.
2. Tilapalvelut
 - Vanhan Alvarin koulurakennuksen alueen kehittäminen.
 - Ruokahuollon hyvän toimintaympäristön varmistaminen ja vakiinnuttaminen.
 - Tilapalveluun valittu uusi kunnanrakennusmestari ja siivoustyön vastaava. Perehdytys ja toiminnan kehittäminen.
3. Yhdyskuntatekniset palvelut
 - Tiekuntien avustaminen ja tukeminen yksityisteiden perusparannushankkeisiin hakeutumisessa. Ely:llä korotetut määrärahat käytössä vielä 2024.

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Tekninen lautakunta on vuonna 2024 saavuttanut pääosin tavoitteensa ja investoinnit toteutuivat talousarvioraamin mukaisesti. Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan uusien työntekijöiden perehdyttäminen on sujunut pääosin hyvin. Teknisen lautakunnan tavoitteiden toteumaa voitaisiin avata tilinpäätöksellä tarkemmin; miten mittaria on mitattu ja mihin arvio tavoitteen toteutumisesta perustuu, onko esimerkiksi järjestetty asiakaskyselyitä palveluiden käyttäjille tai työntekijöille. Tavoitteiden arvioinnissa tulisi etenkin kiinnittää enemmän huomioita siihen, että toteuma-arviointi vastaisi enemmän tilikaudelle asetettua tavoitetta ja mittaria.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita siivouspuolen työvoimapulaan, joka vaikuttaa työntekijöiden työssäjaksamiseen. Kunnan tulisi pohtia keinoja, miten työvoimapulaa pystyttäisiin helpottamaan.

Kokkaamon ateriapalveluista järjestetyn asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella toiminta on käynnistynyt hyvin alkuhaasteiden jälkeen. Yhteistyötä ja sen kehittämistä tulee kuitenkin jatkaa ja tavoitella asiakastyytyväisyyskyselyn tulosten paranemista.

Sote-kiinteistöjen osalta tarkastuslautakunta toivoo, että näiden kiinteistöjen jatkokäyttöä pohdittaessa huomioitaisiin yhtenä näkökulmana se, miten kiinteistöjä voitaisiin hyödyntää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

5.4 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan yleisenä tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa sekä vastata ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja ohjaustehtävistä. Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan merkittävin sisältö muodostuu lakisäateisistä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun vastuualueista.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja kehitystehtävistä kunnan alueella kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti.

Ympäristölautakunnan tavoitteet tilikaudelle olivat:

- Rakennusjärjestyksen uusiminen
- Ympäristönsuojelun valvonta
- Asemakaavoitus
- Yleiskaavoitus
- Sähköinen arkistointi

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Ympäristölautakunta saavutti tavoitteensa pääosin hyvin vuonna 2024. Tavoitteiden toteumaa voitaisiin avata tilinpäätöksessä enemmän.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan sähköisen arkistoinnin osalta työ on kunnassa edelleen kesken ja tähän työhön tulee jatkossakin antaa riittävästi resursseja.

5.5 Kuntakonserni ja liikelaitokset

Kuntakonserniin kuuluu kaksi tytäryhteisöä ja kolme kuntayhtymää. Lisäksi kunnalla on omistuksia kahdessa osakkuusyhteisössä. Tytäryhteisöt raportoivat taloudestaan kunnanhallitukselle säännöllisesti ja niiden tulee informoida konsernijohtoa viipymättä kaikista merkityksellisistä järjestelyistä ja muutoksista. Kunnan Konserniohjeeseen (kvalt 12.11.2018) sisältyy tytäryhtiöiden riskienhallintaa koskeva ohjeistus.

Tavoitteet tilikaudelle olivat:

- Vahvistaa uuden yhtiön taloudellista tilannetta. Tarkastetaan ja selkeytetään toimintatapoja.
- Kysyntään vastaaminen ja vuokrausasteen pitäminen lähellä 96 %.
- Huoneistojen pintoja remontoidaan nykyvaatimusten tasolle huoneisto kerrallaan asukasvaihdon yhteydessä.
- Remontit suoritetaan ilman lisävelkaa.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka omistaa sekä hallinnoi yritysikiinteistöjä, maapohjia ja osakkeita. Yhtiö on perustettu 2020 ja vuosi 2024 oli yhtiön viides toimintavuosi ja tilikausi. Aikaisempi nopeampi inflaatio ja korkea korkotaso yhdistettynä korkeaan vuokrausasteeseen vaikuttivat suotuisasti liikevaihtoon. Kustannukset pysyivät kohtuullisina ja vuoden korjauskustannukset olivat keskimääräistä matalampia.

Tavoitteet tilikaudelle olivat:

- Kysyntään vastaaminen ja vuokrausasteen pitäminen korkeana
- Kiinteistöjen kunnossapidon parantaminen
- Markkinoinnin kehittäminen

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilojen osalta talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Kunnan strategiassa on tavoitteena yritysten toimintaedellytysten parantaminen; kunnan tulisikin selvittää, onko sen tytäryhtiöllä riittävästi resursseja järjestää uusille yrityksille sopivia tiloja kunnasta, mikäli näille olisi tarvetta.

Tarkastuslautakunta on huolissaan Kuortaneen Asuntojen taloudellisesta tilanteesta, etenkin koska tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan yhtiö ei ole kyennyt tekemään perusparannuksia vuokra-asuntoihin tavoitteiden mukaisesti.

Kunnan tulisi omistajana tehdä päätöksiä yhtiön tilanteen vakauttamiseksi pidemmällä aikavälillä. Kuortaneen kunnan tavoitteena on olla Etelä-Pohjanmaan paras asuinkunta. Kunnan tulisi pystyä tarjoamaan vuokra-asuntoja kaiken ikäisille kuntalaisille. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan nykyvaatimusten mukaiset vuokra-asunnot olisivat yksi tärkeä vetovoimatekijä potentiaalisille uusille kuortanelaisille.

5.6 Henkilöstö

Kunnassa on laadittu erillinen henkilöstöraportti vuodelta 2024.

Tarkastuslautakunta on kuullut hallintojohtaja Jaana Saloa kokouksessaan koskien henkilöstöraportin sisältöä.

Kunnan henkilöstömäärä toimialoittain 2024 vuoden viimeisenä päivänä oli yhteensä 172 henkilöä. Tästä vakinaisen henkilöstön määrä oli 132 ja määräaikaista 40. Henkilötyövuosina laskettuna henkilöstöä on ollut yhteensä 162,15. Tästä vakinaisia 120,4 ja määräaikaista 33,8.

Kunnan työntekijöiden sairauspoissaoloja kertyi vuonna 2024 yhteensä 2420 päivää, joista palkallisia poissaoloja oli 1969 kalenteripäivää. Edelliseen vuoteen verrattuna sairauspoissaolot vähenivät 875 päivää (26,6 %). Vuoden 2024 keskimääräistä henkilötyövuotta kohden palkallisia sairauslomia kertyi 12,14 päivää / henkilötyövuosi. Kun palkattomat sairauslomat lasketaan mukaan, kertyi sairauslomapäiviä 14,92 pv / henkilötyövuosi, (v. 2023 19,7 pv)

Kunnan henkilöstön sairauspoissaoloprosentti oli 5,88 %. 0 päivää sairastaneiden %-osuus henkilöstöstä 32,23 %.

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että kunnan henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt ja, että kunnassa on tarjottu matalan kynnyksen koulutusmahdollisuuksia työntekijöille.

Työntekijöiden työhyvinvointikyselyä ei toteutettu vuoden 2024 aikana.

Sivistystoimen työntekijöiden rekrytoinnissa oli haasteita johtuen pätevien hakijoiden puutteesta. Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan, tähän on saattanut osaltaan vaikuttaa rekrytointi-ilmoituksien ajankohta. Tarkastuslautakuntaa pohdituttaa, voivatko rekrytointihaasteet sekä sivistys- että siivouspuolella johtua osin myös siitä, että kunnassa ei ole tarjota riittävästi asuntoja muuttoa suunnitteleville työntekijöille.

Kunnan tulee jatkossakin huolehtia työntekijöistään ja heidän hyvinvoinnista, sillä he ovat tärkeä voimavara kunnan toiminnan ja palveluiden laadun ylläpitämisessä.

6. Hyvinvointikertomuksen seurannan arviointi

Vuonna 2023 hyväksyttiin hyvinvointikertomus, josta kunta on laatinut toisen seurantaraportin vuodelta 2024. Arviointikertomuksen kirjoittamishetkellä seurantaraporttia vuodelta 2024 ei olla vielä esitelty hallitukselle, mutta tarkastuslautakunta on saanut käyttöönsä aineistoja arviointityönsä tueksi.

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Hyvinvointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden osalta tarkastuslautakunta kiinnitti arviointityössään huomiota siihen, että kunnan tulisi enemmän panostaa yhteistyöhön erilaisten yhdistysten kanssa. Koordinointityön kunnan ja kolmannen sektorin välillä tulee olla nimetyn työntekijän vastuulla; tästä kertoo myös Liikunnan TEAviisarin Vastuutahot – osiosta saatu pistemäärä. Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan kunnalla voisi olla enemmän mahdollisuuksia hakea ja saada hankerahoitusta, kun myös hankkeiden organisointiin olisi enemmän käytettävissä resursseja.

Etenkin lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyen raportilla on esitetty kattavasti tavoitteita, mutta suurimmassa osassa arviointimittarina on käytetty kouluterveyskyselyä, jota ei toteutettu vuonna 2024, eikä tavoitteiden toteutumisen arviointia vuodelta 2024 ole siten mahdollista tehdä. Mittareiden tulisi olla enemmän sellaisia, joita voidaan arvioida vuositasolla.

Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnin osalta seurantaraportilla on huomattavasti vähemmän asetettuja tavoitteita kuin lasten ja nuorten osalta. Järjestettyjen tapahtumamäärien lisäksi näiden ryhmien hyvinvointia voitaisiin seurata esimerkiksi tarkastelemalla, miten suuri osuus ikäryhmistä osallistuu kunnan tai kolmannen sektorin järjestämiin tapahtumiin. Mittareiden toteutumista tulisi myös verrata edellisiin vuosiin, jotta mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida.

Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointiseurantaraportilla on kattavasti käsitelty hyvinvointikertomuksessa asetettujen tavoitteiden seurantaa, mutta raportilla olisi hyvä tarkemmin arvioida, onko asetetussa tavoitteessa onnistuttu, ja miten tulokset vertautuvat edellisiin vuosiin. Seurantaraportti tulisi myös julkaista vuosittain valmiiksi siten, että tarkastuslautakunta ehtisi osana arviointityötään tutustua valmiiseen raporttiin.

7. Yhteenveto

Vuoden 2024 arviointikertomus jää tämän tarkastuslautakunnan viimeiseksi. Tämän vuoden arviointikertomuksen sisällössä toistuvat osin samat teemat kuin aikaisempinakin vuosina. Tarkastuslautakuntaa on puhututtanut etenkin kuntastrategian mukaisten tavoitteiden asetanta. Vaikka mittareiden ja niiden toteuman arvioinnissa on tapahtunut monella osa-alueella kehitystä, on etenkin mittareiden sitomisessa tavoitteeseen edelleen kehittämistyötä jäljellä. Mielenkiintoista olisi myös seurata mittareiden osalta, miten mittari näyttäytyy verrattuna edellisten vuosien tuloksiin. Tarkastuslautakunta toivoo lisäksi rohkeutta tavoitteiden asetantaan. Tavoitteiden tulee olla kuntastrategian mukaisia, yksiselitteisesti mitattavia ja tukea myös pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumista. Vain asettamalla tavoitteet riittävän korkealle, on mahdollista saavuttaa kuntastrategian mukainen *pikkuusen paree* kunta.

Tarkastuslautakunnan yhtenä tehtävä on arvioida, miten kunnan strategiset tavoitteet saavutetaan. Nyt kun hyvinvointi- ja työllisyysalue ovat aloittaneet toimintansa, tulee kunnan enemmän keskittyä rakentamaan yhteistyötä näiden ja kolmannen sektorin kanssa. Kunnan merkitys elinkeinotyön osalta on kasvanut ja tämä tulisi huomioida selkeämmin myös toiminnallisten tavoitteiden asetannassa. Kunnan muuttunut asema olisi tärkeää huomioida myös uutta kuntastrategiaa luodessa: Kuortaneella asuu ihmisiä vauvasta vaariin, ja kunnan tulisi olla mukana järjestämässä hyvinvointipalveluja kaikille kuntalaisilleen. Toisaalta strategiaa valmistellessa olisi tärkeää pohtia, mitkä ovat niitä Kuortaneen kunnan veto- ja pitovoimatekijöitä, joihin halutaan panostaa.

Uuden kunnanvaltuuston aloittaessa kautensa olisi myös hyvä tuoda enemmän esille tietoa kuntakonsernin ulkopuolisista sitoumuksista ja taloudellisista vastuista. Kunta on sitoutunut useisiin sellaisiin investointeihin, jotka eivät näy kuntakonsernin taseessa suoraan. Tarkastuslautakunnan näkökulmasta tämä on merkittävä riski Kuortaneen kunnalle.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2024 Kuortaneen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esille tulleista asioista vastaukset tulosalueilta niin, että ne voidaan käsitellä kunnanhallituksessa 31.10.2025 mennessä.

Kunnanhallituksen odotetaan ottavan kantaa kattavasti koko arviointikertomuksen sisältöön tulosalueiden kannanottojen lisäksi. Kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle, joka tarpeen mukaan voi vielä pyytää tarkennusta kannanottoihin.

Tarkastuslautakunta kiittää kunnan johtoa ja koko henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä koko valtuustokauden ajalta.

8. Allekirjoitukset

Kuortaneella 6. toukokuuta 2025

Hanna Yli-Kuha
Puheenjohtaja

Seppo Palomäki
varapuheenjohtaja

Heikki Immonen
jäsen

Eila Kuusisto
jäsen

Mauno Sippola
jäsen

Nimi

Heikki Immonen
Eila Kuusisto
Seppo Palomäki
Mauno Sippola
Hanna Yli-Kuha

Vahva sähköinen tunnistautuminen
Vahva sähköinen tunnistautuminen
Vahva sähköinen tunnistautuminen
Vahva sähköinen tunnistautuminen
Vahva sähköinen tunnistautuminen

2025-05-09 14:34
2025-05-09 14:37
2025-05-09 17:04
2025-05-09 17:59
2025-05-12 09:57

